

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 12/2021
07.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Радослава Петровића и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Стојана Павићевића и др., због продуженог кривичног дела превара у покушају из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 30. члана 33. и члана 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Стојана Павићевића, адвоката Александра Илића и адвоката Душана Машића, браниоца окривљеног Драгана Лукача, адвоката Сава Бабића, браниоца окривљеног Зорана Сукњаје, адвоката Драгана Смиљанића, браниоца окривљене Наде Дивљан, адвоката Мирослава Тодоровића, браниоца окривљеног Новице Ракочевића, адвоката Драгице Жигишић и бранилаца окривљеног Александра Бојовића, адвоката Владимира Хоровица и адвоката Биљане Десница Петровић, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду – Посебно одељење К - По1 81/2015 од 08.03.2017. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 9/20 од 25.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 07.09.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Стојана Павићевића, Зорана Сукњаје, Наде Дивљан, Новице Ракочевића и Александра Бојовића, поднети због повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1) у вези става 4. ЗКП, против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К - По1 81/2015 од 08.03.2017. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 9/20 од 25.09.2020. године, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Стојана Павићевића, Зорана Сукњаје, Новице Ракочевића и Александра Бојовића, у преосталом делу и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Лукача, у целости **ОДБАЦУЈУ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење К – По1 81/2015 од 08.03.2017. године, окривљени Стојан Павићевић, Драган Лукач, Зоран Сукњаја, Нада Дивљан, Новица Ракочевић и Александар Бојовић, су, поред осталих, оглашени кривим и то:

окривљени Драган Лукач, Новица Ракочевић и Стојан Павићевић, због кривичног дела удруживање ради вршења кривичног дела из члана 346. став 4. у вези става 2. Кривичног законика, за које кривично дело су им утврђене казне затвора и то окривљеном Драгану Лукачу казна затвора у трајању од 10 месеци, окривљеном Стојану Павићевићу казна затвора у трајању од седам месеци и окривљеном Новици Ракочевићу, казна затвора у трајању од осам месеци, окривљени Драган Лукач, због продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. став 1, 4. и 5. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од две године и осам месеци и новчана казна у износу од 300.000,00 динара, окривљени Новица Ракочевић и окривљени Стојан Павићевић, због по једног продуженог кривичног дела превара у покушају из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 30, члана 33. и члана 61. став 1, 4. и 5. КЗ, за које кривично дело је окривљеном Новици Ракочевићу утврђена казна затвора у трајању од две године и два месеца, окривљени Зоран Сукњаја и окривљени Александар Бојовић, због по једног продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. став 1, 4. и 5. КЗ и окривљена Нада Дивљан због кривичног дела превара из члана 208. став 1. у вези члана 33. КЗ, па су осуђени и то: окривљени Стојан Павићевић на јединствену казну затвора у трајању од две године и новчану казну у износу од 200.000,00 динара, окривљени Драган Лукач на јединствену казну затвора у трајању од три године и четири месеца и новчану казну у износу од 300.000,00 динара, окривљени Новица Ракочевић, на јединствену казну затвора у трајању од две године и седам месеци и новчану казну у износу од 250.000,00 динара, окривљени Зоран Сукњаја на казну затвора у трајању од две године и четири месеца и новчану казну у износу од 300.000,00 динара, окривљена Нада Дивљан на казну затвора у трајању од осам месеци и новчану казну у износу од 100.000,00 динара и окривљени Александар Бојовић на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци и новчану казну у износу од 150.000,00 динара. У смислу члана 51. КЗ, одређено је да су сви окривљени дужни да плате изречене новчане казне у року од три месеца од дана извршности те пресуде, с тим што уколико то не учине у остављеном року, новчана казна ће бити замењена казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне бити одређен један дан казне затвора, при чему тако одређена казна затвора не може бити дужа од шест месеци, а да ће у случају да окривљени плате само део новчане казне, остатак казне бити замењен казном затвора. Наведеном пресудом у смислу одредбе 63. КЗ, окривљенима је у изречене казне затвора урачунато време проведено у притвору, као и свако друго лишење слободе у вези са кривичним делом и то: окривљеном Драгану Лукачу од 29.10.2010. године до 27.03.2012. године, окривљеном Зорану Сукњаји од 29.10.2010. године до 24.02.2011. године, окривљеном Стојану Павићевићу од 29.10.2010. године до 29.06.2011. године, окривљеној Нади Дивљан од 29.10.2010. године до 16.12.2010. године, окривљеном Новици Ракочевићу од 29.10.2010. године до 29.06.2011. године и окривљеном Александру Бојовићу од 29.10.2010. године до 29.06.2011. године. Истом пресудом на основу одредбе члана 258. ЗКП, оштећена привредна друштва су упућена на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева. На основу члана 261. и члана 264. ЗКП, окривљени су обавезани да суду на име трошкова кривичног поступка плате износе и то: окривљени Драган Лукач износ од 290.000,00 динара, окривљени Зоран Сукњаја износ од 400.000,00 динара, окривљени Стојан Павићевић, износ од 125.000,00 динара, окривљена Нада Дивљан износ од 25.000,00 динара, окривљени Новица Ракочевић, износ од 40.000,00

динара и окривљени Александар Бојовић, износ од 85.000,00 динара, као и да на име паушала плате суду износ од по 5.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 9/20 од 25.09.2020. године, у ставу I изреке, одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљеног Зорана Сукњаје, браниоца окривљеног Јожефа Фелдејака, окривљене Наде Дивљан и њеног браниоца, браниоца окривљеног Горана Милошевића, окривљеног Александра Бојовића и његових бранилаца, као и жалба Тужиоца за организовани криминал у односу на ове окривљене, а првостепена пресуда је у односу на окривљене Зорана Сукњају, Јожефа Фелдејака, Наду Дивљан, Горана Милошевића и Александра Бојовића, потврђена.

Истом пресудом, у ставу II изреке, првостепена пресуда је преиначена и то:

1) У ставу I изреке, у односу на окривљеног сведока сарадника АА, окривљене Драгана Лукача, Новицу Ракочевића, Стојана Павићевића, Мирка Пантића и Радета Атића, поводом жалби окривљеног Драгана Лукача и његовог браниоца, окривљеног Стојана Павићевића и његовог браниоца, браниоца окривљеног Новице Ракочевића, окривљеног Мирка Пантића и његовог браниоца, окривљеног Радета Атића и његовог браниоца, по службеној дужности, тако што је другостепени суд према окривљеном сведоку сараднику АА и окривљенима Драгану Лукачу, Новици Ракочевићу, Стојану Павићевићу, Мирку Пантићу и Радету Атићу на основу члана 422. тачка 3) ЗКП, одбио оптужбу да су извршили кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 4. у вези става 2. КЗ;

2) У ставу IV изреке, усвајањем жалбе браниоца окривљеног Радета Атића и по службеној дужности у односу на окривљеног Дејана Маријановића, окривљеног сведока сарадника АА и окривљеног Мирка Пантића, тако што је другостепени суд окривљеног Дејана Марјановића, окривљеног сведока сарадника АА, окривљеног Мирка Пантића и окривљеног Радета Атића, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, ослободио од оптужбе да су извршили по једно кривично дело превара у покушају из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 30. и члана 33. КЗ;

3) У погледу одлуке о казни, поводом жалби браниоца окривљеног Дејана Марјановића, окривљеног Драгана Лукача и његовог браниоца, окривљеног Стојана Павићевића и његовог браниоца, браниоца окривљеног Новице Ракочевића, а по службеној дужности у односу на окривљеног Дејана Марјановића, окривљеног Драгана Лукача, окривљеног Стојана Павићевића и окривљеног Новицу Ракочевића, као и по службеној дужности у односу на окривљеног – сведока сарадника АА, тако што је другостепени суд: окривљеном Дејану Марјановићу за продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. и члана 33. и члана 61. став 1, 4. и 5. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, утврдио казну затвора у трајању од три године и два месеца и новчану казну у износу од 500.000,00 динара, док је за кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 2. КЗ, за које је првостепеном

пресудом оглашен кривим, узео као правилно утврђену казну затвора у трајању од једне године и четири месеца, и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од четири године у коју се урачунава време проведено у притвору од 29.10.2010. године до 04.07.2012. године и време проведено на издржавању казне од 29.04.2019. године до 31.01.2020. године и на новчану казну у износу од 500.000,00 динара; окривљеног Драгана Лукача због продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. ст.1, 4. и 5. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од две године и осам месеци у коју се урачунава време проведено у притвору од 29.10.2010. године до 27.03.2012. године и време проведено на издржавању казне од 01.08.2019. године до 31.01.2020. године и на новчану казну у износу од 300.000,00 динара; окривљеног Стојана Павићевића због продуженог кривичног дела превара у покушају из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 30., члана 33. и члана 61. став 1, 4. и 5. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од једне године и осам месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 29.10.2010. године до 29.06.2011. године и на новчану казну у износу од 200.000,00 динара; окривљеног Новицу Ракочевића, због продуженог кривичног дела превара у покушају из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 30, члана 33. и члана 61. став 1, 4. и 5. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од две године и два месеца, у коју се урачунава време проведено у притвору од 29.10.2010. године до 29.06.2011. године и на новчану казну у износу од 250.000,00 динара, и окривљеног сведока сарадника АА за продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. став 1, 4. и 5. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од шест месеци у коју се урачунава време проведено у притвору од 29.10.2010. године до 09.09.2011. године и на новчану казну у износу од 5.000,00 динара, те је одређено да су окривљени дужни да новчане казне плате у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, и да ће уколико то не учине у остављеном року, новчана казна бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих, а неплаћених 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора,

док су жалбе браниоца окривљеног Дејана Марјановића, окривљеног Драгана Лукача и његовог браниоца, окривљеног Стојана Павићевића и његовог браниоца, браниоца окривљеног Новице Ракочевића, као и жалба Тужиоца за организовани криминал у односу на ове окривљене, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

-бранилац окривљеног Стојана Павићевића, адвокат Александар Илић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 3) и 4) и члана 68. ЗКП, без конкретног предлога у погледу одлуке Врховног касационог суда о поднетом захтеву за заштиту законитости;

-бранилац окривљеног Драгана Лукача, адвокат Саво Бабић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде

преиначи, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио предметно кривично дело;

-бранилац окривљеног Стојана Павићевића, адвокат Душан Машић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да исте преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, да у смислу члана 488. став 2. ЗКП, окривљеног и браниоца обавести о седници већа и да на основу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде;

-бранилац окривљеног Зорана Сукњаје, адвокат Драган Смиљанић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 8) и тачка 11), члана 438. став 2. тачка 1), члана 441. став 4. и члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду, али другом већу, на поновно суђење;

-бранилац окривљене Наде Дивљан, адвокат Мирослав Тодоровић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи, тако што ће према окривљеној обуставити кривични поступак;

-бранилац окривљеног Новице Ракочевића, адвокат Драгица Жидишић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине, и списе предмета врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да исте преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, те да се на основу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде; и

-браниоци окривљеног Александра Бојовића, адвокат Владимир Хоровиц и адвокат Биљана Десница Петровић, због повреда закона из члана 485. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, да на основу члана 488. став 2. ЗКП, бранилац и окривљени буду обавештени о седници већа као и да се у смислу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд доставио је по примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви поднети, те је по оцени навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене Наде Дивљан због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, захтеви бранилаца окривљених Стојана Павићевића, Зорана Сукњаје, Новице Ракочевића и Александра Бојовића, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, захтеви бранилаца окривљених Наде Дивљан и

Зорана Сукњаје због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, и захтев браниоца окривљеног Александра Бојовића, због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП су неосновани, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Стојана Павићевића, Зорана Сукњаје, Александра Бојовића и Новице Ракочевића у преосталом делу као и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Лукача, у целости одбацују.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљене Наде Дивљан у захтеву за заштиту законитости истиче да је ова окривљена правноснажном пресудом оглашена кривом због кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, за које је запређена казна затвора у трајању од шест месеци до пет година, па како је радња кривичног дела, према изреци првостепене пресуде учињена половином августа 2010. године, то је Апелациони суд у Београду, своју пресуду Кж1 По1 9/20 од 25.09.2020. године донео након наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења окривљене за наведено кривично дело, сходно одредбама члана 103. тачка 5) и члана 104. став 6. ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Наде Дивљан, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Из списка предмета произлази да је окривљеној Нади Дивљан оптужницом Тужиоца за организовани криминал Кт 22/10 од 27.01.2011. године, измењеној 25.08.2011. године, 26.03.2012. године и 07.10.2013. године, стављено на терет извршење продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ, а да је иста правноснажном пресудом оглашена кривом због једног кривичног дела превара из члана 208. став 1. у вези члана 33. КЗ, које је према чињеничном опису дела датом у ставу V тачка 1ж) извршила дана 27.10.2010. године (а не половином августа 2010. године како се то у захтеву нетачно наводи), то би имајући у виду време извршења предметног кривичног дела и казну прописану за кривично дело превара из члана 208. став 1. КЗ – од шест месеци до пет година, у смислу одредбе члана 103. тачка 5) и члана 104. став 6. КЗ, апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљене за предметно кривично дело наступила 27.10.2020. године, дакле, након доношења побијане другостепене пресуде – дана 25.09.2020. године.

Стога су, по оцени овога суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Наде Дивљан да је пре правноснажног окончања предметног кривичног поступка наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљене и да су нижестепене пресуде донете уз учињену повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Према наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљених Стојана Павићевића, Зорана Сукњаје, Новице Ракочевића и Александра Бојовића, побијана правноснажна пресуда је донета уз учињену повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се заснива на незаконитом доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати и то на исказу окривљеног – сведока сарадника АА, који на

главном претресу у поновљеном поступку није испитан, јер је суд сматрао да није могуће обезбедити његово присуство, па је применом одредбе члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП, извршио увид у записнике о испитивању окривљеног – сведока сарадника АА на главном претресу одржаном дана 22.05.2012. године и дана 23.05.2012. године, чиме је одбрани ускраћена могућност да у поновљеном поступку поставља питања, износи примедбе и, евентуално, предлоге везано за садржину исказа овог сведока те да је оваквим поступањем суда повређено право на одбрану окривљених.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости бранилаца наведених окривљених Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Према одредби члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП, осим у случајевима посебно прописаним у том закону, упознавање са садржином записника о исказима сведока, саопштених или већ осуђених саучесника у кривичном делу, као и записника о налазу и мишљењу вештака, може се по одлуци већа обавити сходном применом члана 405. тог законика, а ако су испитана лица умрла, душевно оболела или се не могу пронаћи или је њихов долазак пред суд немогућ или знатно отежан због старости, болести и других важних разлога.

Из списка предмета произлази да је првостепени суд на главном претресу одржаном дана 21.09.2016. године, применом члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП извршио увид у записнике о испитивању окривљеног – сведока сарадника АА на главном претресу одржаном дана 22.05.2012. године и дана 23.05.2012. године, као и увид у транскрипте аудио записа са главног претреса одржаног 22.05.2012. године и 23.05.2012. године у вези са чим је дао разлоге у петом ставу на страни 63, и у првом ставу на страни 64, образложења своје пресуде, позивајући се на допис МУП-а, Дирекције полиције, као одговор на захтев суда да се окривљеном – сведоку сараднику АА, уручи позив за главни претрес заказан за 21.09.2016. године, у ком допису је истакнуто да су у оквиру спровођења заштите према именованом сведоку, примењене мере промене пребивалишта ван територије Републике Србије и мере промене идентитета, које се примењују у сарадњи са иностраном јединицом за заштиту сведока и да се суд обавештава да инострана јединица није сагласна да се обезбеди присуство наведеног лица на територији РС, будући да постоји могућност компромитовања примењених мера заштите, а посебно промене идентитета којим је укључен у правни саобраћај иностране државе. Из изнетог произлази да је долазак пред суд окривљеног – сведока сарадника АА, био немогућ због других важних разлога, тако да је суд у смислу члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП, био овлашћен да на главном претресу уместо непосредног испитивања окривљеног сведока сарадника изврши увид у записнике о његовом ранијем испитивању.

Следствено изнетом, како је упознавање са садржином записника о овом испитивању окривљеног – сведока сарадника извршено под условима прописаним одредбом члана 406. став 1. тачка 1) ЗКП, то наведени записници, по оцени овога суда не представљају незаконите доказе у смислу навода захтева, нити су њиховим извођењем на наведени начин повређени начело непосредности и право на одбрану окривљених.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је наводе захтева бранилац окривљених Стојана Павићевића, Зорана Сукњаје, Новице Ракочевића и Александра Бојовића којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оценио као неосноване.

Браниоци окривљених Зорана Сукњаје и Наде Дивљан као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводе повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истицањем и то: браниоца окривљеног Зорана Сукњаје да се понашање окривљеног описано у изреци првостепене пресуде не може подвести под продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ и браниоца окривљене Наде Дивљан, да је у изреци побијане првостепене пресуде, поред осталог, наведено да су окривљени Нада Дивљан, АА, Александар Бојовић, Зоран Сукњаја, Јожеф Фелдејак и Горан Милошевић, лажним приказивањем чињеница да је њихово Привредно друштво „Тајм 28“ ликвидно и да ће редовно плаћати испоручену робу својим добављачима, доводили у заблуду одговорна лица оштећених предузећа, иако је у току поступка неспорно утврђено да је окривљена Нада Дивљан за Предузеће „Тајм 28“ била треће лице, дакле, без својства које јој омогућује да у име и за рачун ове фирме лажним приказивањем чињеница прибавља противправну имовинску корист за себе или другог, при чему у изреци пресуде у односу на ову окривљену није наведен износ противправне имовинске користи у чијем прибављању је она учествовала.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Зорана Сукњаје и Наде Дивљан су неосновани из разлога, јер из чињеничног описа кривичних дела, датом у изреци првостепене пресуде у ставу V и VI (за окривљеног Зорана Сукњају) и у ставу V.1ж) (за окривљену Наду Дивљан) и то да су „окривљени Зоран Сукњаја средином августа 2010. године, а окривљена Нада Дивљан дана 27.10.2010. године, заједно са окривљенима АА, Александром Бојовићем, Јожефом Фелдејаком и Гораном Милошевићем и са окривљенима Иваном Попин и Гораном Маџуром, према којима је кривични поступак раздвојен, у стању урачуљивости, свесни свога дела, хтели су његово извршење, а били су свесни да је исто забрањено, у намери да себи и другима прибаве противправну имовинску корист лажним приказивањем чињеница да је њихово предузеће ликвидно и да ће стога испоручена роба оштећеним предузећима као добављачима бити плаћена, иако нису имали намеру да је било када плате, с обзиром на то да на рачунима свог предузећа нису имали новца нити су очекивали прилив, доводили у заблуду одговорна лица оштећених предузећа и тиме их наводили да им ови на штету свог предузећа испоруче робу са валутом одложеног плаћања, па је тако окривљени Зоран Сукњаја учествовао у наношењу штете оштећеним привредним друштвима у укупном износу од 2.672.906,00 динара, као и у прибављању имовинске користи себи и другима преко предузећа „Тајм 28“ у наведеном износу, док је окривљена Нада Дивљан учествовала у наношењу штете предузећу „...“ у износу од 197.372,70 динара и у прибављању имовинске користи себи и другима, преко предузећа „Тајм 28“ у том износу, јасно произлази да се у радњама окривљених стичу сва објективна и субјективна обележја кривичних дела за која су ови окривљени правноснажном пресудом оглашени кривим и то у радњама окривљеног Зорана Сукњаје, продуженог кривичног дела превара из члана 208.

став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ, а у радњама окривљене Наде Дивљан кривичног дела превара из члана 208. став 1. у вези члана 33. КЗ.

Како извршилац кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, може бити свако лице, то су оцењени као неосновани наводи захтева браниоца окривљене Наде Дивљан да ова окривљена у предузећу „Тајм 28“ није имала својство које би јој омогућило да у име и за рачун овог привредног друштва лажним приказивањем чињеница прибавља себи и другом противправну имовинску корист и да се следствено томе у њеним радњама не стичу законска обележја кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ. По оцени овога суда, као што је напред наведено, у изреци првостепене пресуде у чињеничном опису кривичног дела превара из члана 208. став 1. у вези члана 33. КЗ, за које је окривљена Нада Дивљан, правноснажном пресудом оглашена кривом, означени су и висина штете која је нанета оштећеном предузећу и имовинска корист у чијем прибављању је учествовала ова окривљена – у износу од 197.372,70 динара, због чега су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Наде Дивљан оцењени као неосновани.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Зорана Сукњаје и Наде Дивљан неосновано указује да је правноснажном пресудом на штету окривљених повређен закон из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног Александра Бојовића у захтеву указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицањем да је извршена погрешна правна квалификација кривичног дела и да би правилном применом кривичног закона радње овог окривљеног које је предузимао као одговорно лице у привредном друштву „Тајм 28“, морале бити правно квалификоване као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, која одредба је с обзиром на запрећену казну повољнија за окривљеног.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Александра Бојовића, Врховни касациони суд оцењује као неосноване из разлога што чињенични опис кривичног дела у односу на окривљеног Александра Бојовића дат у изреци првостепене пресуде у ставу V да је окривљени Александар Бојовић, заједно са окривљенима АА, Зораном Сукњајом, Јожефом Фелдејаком и Гораном Милошевићем као и са окривљенима Гораном Мацуром и Иваном Попин према којима је кривични поступак раздвојен „средином августа 2010. године у стању урачунљивости, свесни свога дела, хтели су његово извршење, а били су и свесни да је исто забрањено у намери да себи и другима прибаве противправну имовинску корист лажним приказивањем чињеница да је њихово предузеће ликвидно и да ће стога испоручена роба оштећеним предузећима као добављачима бити плаћена иако нису имали намеру да је било када плате с обзиром на то да на рачунима свог предузећа нису имали новца, нити су очекивали прилив, доводили су у заблуду одговорна лица оштећених предузећа и тиме их наводили да им ови на штету свог предузећа испоруче робу са валутом одложеног плаћања чиме је овај окривљени учествовао у доношењу штете оштећеним предузећима у укупном износу од 2.672.906,00 динара, као и у прибављању

имовинске користи себи и другима, преко предузећа „Тајм 28“, у наведеном износу, садржи сва законска субјективна и објективна обележја продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ, за које је овај окривљени правноснажном пресудом оглашен кривим, а не битна обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ.

Наиме, радња извршења код ова два кривична дела је потпуно различита, која се код кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, састоји у навођењу неког лица да нешто учини на штету своје или туђе имовине, што се може учинити довођењем у заблуду тог лица лажним приказивањем или прикривањем чињеница, или одржавањем у заблуди, док се радња извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 1. КЗ може предузети на три начин и то: искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности. Имајући у виду да се у конкретном случају радње окривљеног Александра Бојовића, састоје у довођењу у заблуду одговорних лица оштећених предузећа лажним приказивањем чињеница да предузеће „Тајм 28“, чији је оснивач окривљени Александар Бојовић, ликвидно и да ће испоручена роба оштећеним предузећима бити исплаћена, иако код окривљеног није постојала таква намера, с обзиром да на рачуну наведеног предузећа није било средстава, чиме су оштећени били наведени да на штету својих предузећа испоруче робу са валутом одложеног плаћања, које радње је окривљени предузимао у намери да себи и другима прибави противправну имовинску корист, која је у конкретном случају и прибављена у износу који прелази 1.500.000,00 динара, то је у конкретном случају, по налажењу овога суда, правилно примењен кривични закон, правном квалификацијом кривичноправних радњи окривљеног Александра Бојовића као продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ.

Стога су неосновани наводи захтева браниоца окривљеног Александра Бојовића да је радњу окривљеног описану у изреци првостепене пресуде требало правно оценити као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, имајући притом у виду да је код тог кривичног дела предвиђен законски супсидијаритет што значи да ће оно постојати само уколико предузетом радњом нису остварена обележја неког другог кривичног дела, што у конкретном случају није у питању.

Према наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Бојовића, повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, састоји се и у томе што је суд, иако је утврдио да је окривљени Александар Бојовић, сачинио осам лажних уговора о наводној компензацији свог предузећа и да притом није учинио ниједну другу радњу, истог осудио за продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ. Како се, према ставу браниоца, о продуженом кривичном делу може говорити када постоји истоветност оштећеног, истоврсност предмета дела, коришћење исте ситуације или истог трајног односа, јединство места и простора извршења, или јединствени умишљај учиниоца, то, према ставу браниоца, у ситуацији када овај окривљени није знао које радње су предузели остали окривљени у циљу прибављања

противправне имовинске користи, а поготово не на чију штету, он није могао бити осуђен за продужено кривично дело преваре из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Александра Бојовића, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Према одредби члана 61. став 1. КЗ, продужено кривично дело чини више истих или истоврсних кривичних дела учињених у временској повезаности од стране истог учиниоца, која представљају целину због постојања најмање две од следећих околности: истоветности оштећеног, истоврсности предмета дела, коришћење исте ситуације или истог трајног односа, јединство места или простора извршења дела и јединственог умишљаја учиниоца. Одредбом члана 61. став 5. КЗ, прописано је да ће се, ако продужено кривично дело обухвата кривична дела чије је битно обележје одређен новчани износ, сматрати да је продуженим кривичним делом остварен збир износа остварених појединачним делима уколико је то обухваћено јединственим умишљајем учиниоца.

С обзиром на то да из чињеничног описа дела датом у ставу V изреке првостепене пресуде произлази да све појединачне радње кривичног дела превара које је окривљени Александар Бојовић учинио у оквиру привредног друштва „Тајм 28“ у временском континуитету уз постојање истоветног начина поступања коришћењем исте ситуације и јединственог умишљаја учиниоца, и по оцени овога суда, представљају целину, те да су следствено томе испуњени законски услови из члана 61. став 1. КЗ, за постојање продуженог кривичног дела. Тачан је навод браниоца окривљеног Александра Бојовића да је у изреци првостепене пресуде као радња извршења овог кривичног дела означено закључење осам фиктивних уговора о компензацији у циљу подизања бонитета привредног друштва „Тајм 28“. Међутим, како је окривљени Александар Бојовић, оваквим поступањем омогућио вршење појединачних кривичних дела преваре осталим окривљенима преко наведеног привредног друштва што је окривљени знао, он је на тај начин заједнички учествовао са осталим окривљенима у предузимању свих посебних кривичних дела превара тако да су из ових разлога били испуњени услови да се појединачни новчани износи имовинске користи, односно нанете штете саберу, у смислу одредбе члана 61. став 5. КЗ и да се правна квалификација кривичног дела одреди према збиру износа остварених појединачним делима имајући у виду да је то било обухваћено јединственим умишљајем учиниоца.

Из изнетих разлога, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Бојовића, указује да је правноснажном пресудом повређен закон из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Бранилац окривљеног Стојана Павићевића, адвокат Александар Илић, у захтеву за заштиту законитости истиче да не постоји ниједан доказ који указује да је овај окривљени извршилац кривичног дела за која је правноснажно осуђен, да тврдње оптужбе нису поткрепљене ни одбраном осталих окривљених, нити исказом сведока сарадника АА из чије садржине произлази да он није био упућен у то шта је окривљени Стојан Павићевић

заиста „радио“ када су у питању активности привредног друштва „Drag&Drop“ док у свом исказу, када је у питању деловање криминалне групе везано за непокретности у Новом Саду и Београду учешће окривљеног Павићевића уопште и не спомиње због чега се поставља питање каква је улога овог окривљеног у предузимању предметних преварних радњи; затим да првостепени суд није ценио исказ сведока ББ и да је као релевантан доказ за постојање кривице окривљеног ценио видео снимак без аудио записа, тако да је, према наводима одбране, садржина разговора окривљених исконструисана само на основу изјаве сведока сарадника.

Према наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Лукача, правноснажне пресуде заснивају се на неистинитом исказу сведока сарадника АА, окривљени Драган Лукач никада није био припадник организоване криминалне групе за вршење кривичних дела преваре, нити је знао да на рачунима предузећа „Izzi“ и „Drag&Drop“ нема новчаних средстава и да се не намерава платити преузета роба, да између њега и осталих окривљених није постојао претходни договор да робу пребацује у своје складиште и одатле је продаје физичким лицима за готов новац по знатно нижим ценама од тржишних, коју одбрану окривљеног би потврдио осуђени Жељко Шушкавчевић који није саслушан на главном претресу. Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да је суд погрешно оценио одбрану окривљеног као срачунату на избегавање кривице као и уговор о раду на основу којег је окривљени Драган Лукач, засновао радни однос на радном месту комерцијалисте у Предузећу „Izzi“ у мају 2010. године на основу чега се закључује да је сва наређења добијао од својих претпостављених – директора предузећа Жељка Шушкавчевића и Новице Ракочевића, при чему није потписивао ниједан пословни документ, нити имао сазнања у вези са кретањем робе у наведеном предузећу, а да се његово представљање лажним именима погрешно ставља у контекст преварних радњи, јер је исто било без икаквог утицаја на само пословање које су представници добављача уговарали са Шушкавчевићем и Ракочевићем. Надаље, бранилац окривљеног Драгана Лукача у захтеву указује и то да када је у питању пословање привредног друштва „Drag&Drop“ за друга предузећа није наступила никаква штета због недоследности валуте плаћања, тако да се кривица окривљеног не може заснивати на претпоставци да роба не би била плаћена у предвиђеном року.

У захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Стојана Павићевића, адвокат Душан Машић, наводи да је окривљени оглашен кривим искључиво на основу исказа сведока сарадника АА, иако у списима предмета постоје докази који његов исказ компромитују – исказ представника оштећеног предузећа „...“, који је изјавио да је цео посао закључен са окривљеним Новицом Ракочевићем, а да су роба и документација размењени поштом и потврда о преузимању робе из којих се види да је робу у магацину предузећа „Drag&Drop“ примио окривљени Новица Ракочевић, а не окривљени Стојан Павићевић, те да се из видео снимка сачињеног 2010. године, телефонских разговора са окривљеним Новицом Ракочевићем и одбране самог окривљеног не може на поуздан начин утврдити било каква улога овог окривљеног у извршењу предметног кривичног дела.

Бранилац окривљеног Зорана Сукњаје у захтеву за заштиту законитости најпре цитира одлуку Апелационог суда у Београду и анализира ставове тог суда поводом изјављене жалбе браниоца окривљеног, изјављене против првостепене пресуде, а затим указује да у поновљеном поступку првостепени суд није поступио по налозима Апелационог суда и није саслушао окривљеног – сведока сарадника АА, окривљене Горана Мацуру и Жељка Шушкавчевића као ни сестру и супругу окривљеног Зорана Сукњаје, које доказе је предложила одбрана. Надаље, бранилац у захтеву наводи и то да суд није утврдио стварну штету која је настала у тренутку извршења кривичног дела, већ штету која је требало да настане, уколико би се, евентуално, преварна намера остварила, која намера код овог окривљеног није доказана као ни чињеница да је учествовао у извршењу већине радњи које му се оптужбом стављају на терет, односно да је прибавио било какву имовинску корист. Једини доказ који терети окривљеног Зорана Сукњају је, према ставу одбране, контрадикторан исказ сведока сарадника АА, који у поновљеном поступку није испитан, а касније је његова изјава демантована осталим изведеним доказима.

Бранилац окривљеног Новице Ракочевића, у захтеву за заштиту законитости истиче да је изјава сведока сарадника АА нетачна, и у супротности са другим изведеним доказима, да је погрешан чињенични закључак суда да је исказ сведока сарадника у погледу постојања договора између окривљених у вези са начином рада предузећа „Drag&Drop“ потврђен видео снимком, те да чињеница да на рачуну тог предузећа није било новчаних средстава не може бити доказ да је код окривљеног постојала преварна намера имајући у виду да је у том предузећу приликом интервенције полиције затечена сва роба од чије испоруке је протекло више од 30 дана и која је након одузимања од окривљених враћена добављачима.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Бојовића, указује се да окривљени није учинио ниједну од појединачних радњи извршења које су ушле у састав продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ, јер је потписивање вирмана о компензацији, коју радњу је окривљени извршио, било у функцији продаје свог сувласничког удела у привредном друштву „Тајм 28“, па како окривљени, осим ове, није предузео ниједну другу радњу код истог није постојао умишљај за извршење предметног кривичног дела.

По оцени Врховног касационог суда, браниоци окривљених Зорана Павићевића, Драгана Лукача, Зорана Сукњаје, Новице Ракочевића и Александра Бојовића, изнетим наводима захтева износе сопствену оцену доказа и чињеничне закључке који су другачији од оних утврђених у побијаним правноснажним пресудама, што указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Бранилац окривљеног Стојана Павићевића, адвокат Александар Илић, као разлог подношења захтева за заштиту законитости истиче повреду закона из члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП, а бранилац окривљеног Зорана Сукњаје у захтеву наводи да је изрека првостепене пресуде неразумљива и да је на тај начин повређен закон из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Указујући на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, бранилац окривљеног Зорана Сукњаје у захтеву истиче да је суд окривљеног осудио на престогу казну занемарујући околности да окривљени до сада није осуђиван, да је породичан човек који издржава своју децу, која су на редовном школовању, тако да изречена казна, а посебно новчана, погађа и чланове његове породице, те да би се блажим кажњавањем постигла и специјална и генерална превенција.

Изнетим наводима захтева, по оцени овога суда бранилац окривљеног Зорана Сукњаје, иако се формално позива на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, у суштини истиче да суд није правилно одмерио казну с обзиром на чињенице које утичу да казна буде већа или мања и тиме указује на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, која прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која у поступку има, у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 3) и тачка 11), члана 441. став 1. и члана 440. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених Стојана Павићевића, Зорана Сукњаје, Новице Ракочевића и Александра Бојовића у овом делу и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Лукача у целисти, оценио као недозвољене.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Стојана Павићевића, адвокат Александар Илић, наводи да је побијана правноснажна пресуда донета уз учињену повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, али у образложењу захтева не означава који судија је учествовао на главном претресу, а морао је бити изузет.

Бранилац окривљеног Зорана Сукњаје као разлоге подношења захтева истиче и повреде закона из члана 438. став 1. тачка 8) и тачка 9), али истакнуте повреде закона не образлаже односно не даје разлоге за свој став да предмет оптужбе није потпуно решен, односно да је оптужба прекорачена.

Одредбом члана 484. ЗКП, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење.

При томе, обавеза навођења разлога за подношење захтева због повреде закона, подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ указивање на то у чему се она састоји.

Како Врховни касациони суд правноснажну одлуку, односно поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања, који су истакнути у захтеву, у смислу члана 489. став 1. ЗКП није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона, на коју се захтевом указује, то је оцењено да захтеви браниоца окривљеног Стојана Павићевића, адвоката

Александра Илића и браниоца окривљеног Зорана Сукњаје у овом делу немају прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) и тачка 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар - саветник
Весна Веселиновић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.